

JEŽIŠOVA ĽUDSKÁ PRIRODZENOSŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Gal 4,4; 1 Tim 2,5; 3,16; Žid 4,15.16; 1 Ján 4,1-3

ZÁKLADNÝ VERŠ

A to slovo sa stalo telom, prebývalo medzi nami... (Ján 1,14)

V Novej zmluve je Ježiš Kristus bez akýchkoľvek vysvetlení predstavený zároveň ako človek aj Boh. Ján, po úvodných slovách svojho evanjelia o Slove, ktoré bolo Boh, vyhlasuje niečo pozoruhodné – že toto Slovo, tento Boh sa stal telom a prebýval medzi nami. (v. 14) Predvídajúc zrejme budúce snahy niečo prekrútiť, Nová zmluva veľmi jednoznačne a dôsledne potvrdzuje bezhriešny život Ježiša Krista. (Žid 7,26; 1 Pet 2,22) Ba čo viac, pisatelia Novej zmluvy považujú Ježiša za náležitý objekt našej úcty a oslavy. (Rim 9,5; Žid 1,6) Prví kresťania sa nezaoberali filozofickými problémami, ktoré súvisia s označením Ježiša ako Boho-človeka ani s ťažkosťami, ktoré to prinesie neskorším mysliteľom. „Človečenstvo Božieho Syna je pre nás všetkým... Keď o tom chceme premýšľať, urobíme dobre, keď budeme dbať na to, čo povedal Kristus Mojžišovi pri horiacom kre: *Zobuj si obuv z nôh, lebo miesto, na ktorom stojíš, je posvätná pôda.* (2 Moj 3,5) K štúdiu tejto témy by sme mali pristupovať s pokorou žiaka.“ (1SM 244)

V PRÍTOMNOSTI TAJOMSTVA

V predchádzajúcej úlohe sme hovorili o tajomstve Ježišovho božstva. Ale keď sa zamýšľame nad jeho človečenstvom, tiež máme pred sebou hlboké tajomstvo. Ako to vyjadril Pavol: „Nepochybne veľké je tajomstvo zbožnosti: Zjavený bol v tele, ospravedlnený v Duchu, videný anjelmi, zvestovaný medzi pohanmi, vierou prijatý vo svete a v sláve vzatý hore.“ (1 Tim 3,16)

Tvrdenie, že zakladateľom kresťanstva bol Boh, nebolo v rímskom svete nijakým veľkým prekvapením. Rímski cisári sa totiž bežne vyhlasovali za bohov. Ale tvrdiť, že „kresťanský Boh vzal na seba ľudskú podobu a to do tej miery, že až trpel, bolo niečo neslýchané“. (Huston Smith) Aj keď to bolo grécko-rímskemu svetu úplne cudzie, je to presne to, o čom svedčí Nová zmluva.

? Čo nám hovoria nasledujúce verše o Ježišovej ľudskej prirodzenosti?

Mat 1,18-24

Luk 1,26-35

Ján 1,1.14

Gal 4,4

Fil 2,5-11

Je úžasné sledovať prirodzenú precíznosť, s akou novozmluvní pisatelia pristupujú k otázke Ježišovej ľudskej prirodzenosti. Vecne a jasne rozprávajú príbeh jeho pôvodu a vôbec netušia, akú búrku to vyvolá v ďalších storočiach. To však neznamená, že prví učeníci nečelili nijakým sporom ohľadom totožnosti a prirodzenosti Ježiša Krista. Aj oni sa museli s mnohými otázkami vyrovnáť. Časť tohto zápasu vidíme aj v samotnej Novej zmluve. Ich argumenty však neboli zamerané na to, aby odporovali racionalistickým alebo vedeckým oponentom. Napriek tomu ostáva ich svedectvo stále aktuálne. Hovorí tak, akoby si ani nedokázali predstaviť, že by sa ktokoľvek odvážil pochybovať o nezvyčajnom tajomstve, ktoré tak dramaticky zmenilo ich život.

VZNIK KONFLIKTU

Keď sa kresťanstvo rozšírilo do oblasti gréckeho a rímskeho sveta, druhá generácia kresťanov začala prehodnocovať svoje základné poslanstvo. Vtedy vyvstali otázky o podstate Ježišovej bytosti: Ako mohla božská a ľudská prirodzenosť žiť spolu v jednom tele? Ako sa Božstvo mohlo stať smrteľné? Aký je Ježišov vzťah k Otcovi? A mnoho ďalších.

Už v prvom storočí sa objavili rôzne protikladné dôrazy. Niektoré vyzdvihovali Kristovu ľudskú prirodzenosť na úkor božskej; iné božskú na úkor ľudskej. Medzi tých, ktorí popierali Kristovo božstvo, patrili ebioniti, raní kresťania zo Židov. Koncom tretieho storočia mali podobný pohľad na Kristovo božstvo ariáni. Árius tvrdil, že Kristus je podstatou iný než Boh – nie je večný ani všemohúci, bol stvorený v čase a je nedokonalý. Je prvý zo všetkých tvorov a vysoko prevyšuje človeka – nie je však Boh, ale poloboh. Na koncile v Nicei v roku 325 n. l. bolo učenie ariánov rozhodne zavrhnuté.

Z iného uhla sa na Kristovu prirodzenosť pozerali gnostici. Učili, že duch je dobrý a hmota zlá. Ľudské telo preto podľa nich nemohlo slúžiť ako nástroj zjavenia Najvyššej bytosti. Niektorí gnostici učili, že Kristus (Logos) zostúpil na Ježiša až pri krste a pred utrpením na kríži ho zasa opustil. Na kríži teda zomrel iba Ježiš ako obyčajný človek. Jeho smrť nemá vykupiteľský význam, dôležitá bola len učiteľská činnosť. Spasení však budú iba tí, ktorí chápu a nasledujú tajnú náuku Krista. Aj tento názor bol zavrhnutý. Niektoré protignostické výpovede môžeme nájsť už v Evanjeliu podľa Jána, z čoho môžeme usúdiť, že toto bludné učenie bolo známe už za života apoštolov.

❓ Preštuduj 1 Ján 4,1-3. Ako tento text odpovedá na postoj gnostikov?

Spor o to, kým Ježiš vlastne bol, zúrila celých päť storočí (od druhého až do šiesteho storočia). Najprv sa týkal Ježišovej božskej prirodzenosti. Bol to Boh? Ak áno, aký vzťah mal k Bohu Otcovi? Potom sa zas pozornosť upriamila na jeho ľudskú prirodzenosť, na to, ako sa božská a ľudská prirodzenosť spojili v jednej osobe. Boli to tvrdenia proti tvrdeniam, ostré vyhlásenia a obvinenia, neskôr vzájomné odsudzovanie a exkomunikácie. Striedal sa jeden „izmus“ za druhým. Je neuveriteľné, že uprostred všetkých týchto sporov a zmätkov nakoniec predsa len prevážil tradičný biblický názor, ktorý rešpektuje podstatu Ježišovej prirodzenosti.

❓ Stretávaš sa aj dnes s pochybnosťami o ľudskej prirodzenosti Ježiša Krista? Prečo musíme byť veľmi opatrní a nedovoliť, aby nás tieto otázky rozdelili, ako sa to stalo v ranej cirkvi?

VZAL NA SEBA NAŠU PODOBU

„Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom...” (Gal 4,4)

Aj keď každý poznal Ježiša ako ľudskú bytosť – človeka, mnohí z jeho súčasníkov ho považovali za niekoho zvláštneho. Keď sa Samaritánka ponáhľala do mesta, aby povedala, s akým neobyčajným Židom sa pri studni stretla, jej vyhlásenie bolo jednoznačné: „Podťe sa pozrieť na človeka...” (Ján 4,29) Takto Ježišovi súčasníci bežne hovorili o Ježišovi. Dokonca aj keď utíšil búрку, tí najbližší o ňom povedali: „Aký je toto človek, že ho i vietor i more poslúchajú?” (Mat 8,27)

? Akým spôsobom podporujú nasledujúce verše skutočnosť, že Ježiš bol ozajstný človek z mäsa a kostí?

Mat 8,24

Mat 21,18

Ján 4,5.6

Ján 4,7; 19,28

Ján 11,33-35

Kým Ježiš žil na zemi ako človek, dobrovoľne sa vzdal nezávislého používania svojich božských schopností. Nepoužíval ich, ale nezriekol sa ich. Tie vlastnosti mu zostali a on ich mohol kedykoľvek použiť vo svoj prospech, ale neurobil to. Pokušenie použiť svoju božskú moc, aby sa dostal z ťažkostí spôsobmi, ktoré nám nie sú dostupné, bolo neraz súčasťou jeho každodenných skúšok.

Písmo, aj keď v nás vyvolá určité otázky, nedáva vždy definitívnu odpoveď. Vôbec sa napríklad nepokúša vysvetliť do detailov, v akom vzťahu je ľudská a božská stránka Ježišovej prirodzenosti. Jasne však hovorí, že Kristus bol vyváženou osobou. Nevedie nijaké diskusie o formálnej stránke tohto spojenia, skôr sa obmedzuje na jasné vyznanie, že takéto spojenie nastalo a Syn narodený zo ženy bol naozaj Boží Syn. (Gal 4,4) „Kristus nepredstieral, že na seba vzal ľudskú podobu; On ju skutočne vzal. On naozaj mal ľudskú prirodzenosť.” (E. G. White, Lift Him Up, s. 74)

? Prečo je pre nás také dôležité, že Kristus mal ľudskú prirodzenosť? Aký význam má, že Ježiš sa stal ľudskou bytosťou a pozná naše ľudské obmedzenia?

CÍTI NAŠU SLABOSŤ

„Veď máme nie veľkňaza, ktorý by nemohol spolucítiť s našimi slabosťami, ale veľkňaza, ktorý bol vo všetkom skúšaný, ale bez hriechu...” (Žid 4,15.16)

Prečo bolo potrebné, aby Ježiš prišiel na tento svet v ľudskom tele? To je veľmi dôležitá otázka. Nemali by sme však ku nej pristupovať len racionálnym spôsobom. V tomto prípade nemusíme hľadať odpoveď, ktorá nám dáva zmysel. Nie je to nijaké nezávislé vedecké, filozofické alebo sociologické bádanie, ktoré by nám dalo jasnú odpoveď. Ani by sme nemali vymýšľať svoju vlastnú. Najbezpečnejší spôsob je pozorne počúvať, čo nám o tom zjavuje samotná Biblia. Niektoré z najjasnejších a celkom zámerných výrokov o tomto probléme nachádzame v knihe Židom. A to, že kniha Židom sa zo všetkých kníh najviac sústreďuje na Ježiša ako veľkňaza v nebeskej svätyni, vôbec nie je bezvýznamná skutočnosť.

❓ Každý z nasledujúcich veršov poukazuje na jeden konkrétny aspekt Ježišovho príchodu v ľudskom tele a odpovedá na otázku: *Prečo to urobil?* Aké dôvody sú uvedené v týchto veršoch?

Žid 2,9

Žid 2,14.15

Žid 2,16.17

Žid 2,18

Žid 4,14-16

Žid 5,8.9

Všimnite si, že v každom z uvedených výrokov je stredobodom Ježiš a vždy z toho vyplýva úžitok pre nás. Tieto inšpirované dôvody Ježišovho človečenstva a utrpenia by sme mali brať úplne vážne. Mali by v nás prebudiť nesmiernu radosť z toho, že Ježiš naplňa naše potreby, že jeho náruč je pre nás doširoka otvorená, že vie, v akej ťažkej situácii sa nachádzame, pretože tu bol, že cíti našu slabosť a prežíva našu bolesť. Vieme si predstaviť láskavejšieho Spasiteľa, chápacejšieho a súcitnejšieho Veľkňaza? Nesmierna radosť a vďačnosť sa prebudí v srdciach tých, ktorí si uvedomia, že trpel za nás všetkých. Takto povzbudení „pristupujme teda s dôverou k trónu milosti“ (Žid 4,16) a úplne sa mu odovzdajme.

❓ Prežíváš v súčasnosti nejaké skúšky? Pomáha ti, keď vieš, že Ježiš cíti tvoju bolesť a rozumie ti?

VEČNÁ SPOLUPATRIČNOSŤ

„Jeden je totiž Boh, jeden aj prostredník medzi Bohom a ľuďmi, človek Kristus Ježiš.“ (1 Tim 2,5)

Keď si predstavíme obrovský rozdiel medzi Bohom a nami, zaráža nás, že Boh sa znížil k nám a vzal na seba ľudské telo. Keď svoje poslanie na zemi dokončil, väčšina z nás by očakávala, že sa zriekne svojej podobnosti s nami a naplno sa vráti k tomu, kým bol predtým. Zisťujeme však – a to nás nesmierne udivuje – že Ježiš bude naveky súčasťou ľudstva – nechal si totiž našu prirodzenosť!

❓ Uvažujte o dôsledkoch, ktoré vyplývajú z nasledujúcich veršov, pokiaľ ide o Ježišovu večnú spolupatričnosť s nami:

Luk 24,36-43

Sk 1,10.11

Sk 17,31

1 Tim 2,5

„Kristus svojím životom a smrťou dosiahol viac, než len nápravu toho, čo bolo hriechom zničené. Satanovým zámerom bolo človeka navždy odlúčiť od Boha; v Kristovi je však ľudstvo spojené s Bohom užšie, než keby nikdy nepadlo do hriechu. Tým, že Spasiteľ vzal na seba našu prirodzenosť, pripútal sa k ľudstvu putom, ktoré nebude nikdy pretrhnuté. Je s nami naveky spojený. *Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jediného Syna dal.* (Ján 3,16) Dal ho nielen preto, aby niesol naše hriechy a ako obeť za nás zomrel. On ho dal padlému ľudstvu úplne. Aby nás uistil o svojom nezmeniteľnom zámere pokoja, Boh dal svojho Syna za člena ľudskej rodiny a jeho ľudská prirodzenosť mu zostane naveky... Boh v osobe svojho Syna adoptoval ľudskú prirodzenosť a preniesol ju do neba. Je to *Syn človeka*, kto sedí na tróne vesmíru.“ (TV 13; DA 25) „Kristus vystúpil do neba v posvätenej, svätej ľudskej prirodzenosti. Túto ľudskú prirodzenosť vzal so sebou do nebeských siení a bude ju mať po celú večnosť ako Ten, kto vykúpil každú ľudskú bytosť v Božom meste.“ (E. G. Whiteová v 6BC 1054)

❓ Predstav si, že tvoj priateľ, ktorý sa dozvedel o Ježišovej večnej spolupatričnosti s nami, by povedal: „To nemyslíš vážne!“ Čo by si mu povedal?

❓ Aké dojmy v tebe vyvoláva vedomie, že Kristus si po celú večnosť chce ponechať svoju spolupatričnosť s nami ľuďmi? Čo nám to hovorí o Božej láske k ľudstvu?

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

Keď sa v stredoveku viedli spory o osobe Ježiša Krista, významným míľnikom bol koncil v Chalcedone (451 n. l.), ktorý vyhlásil, že Ježiš Kristus je jeden a ten istý Boh: „...my všetci jednohlasne učíme, že... náš Pán Ježiš Kristus je jeden a ten istý Boh, dokonalý v božstve a dokonalý v človečenstve, pravý Boh a pravý človek, ...vo svojom božstve jedno s Bohom a... vo svojom človečenstve jedno s nami, vo všetkom podobný nám, s výnimkou hriechu...“ (A History of Christian Thought)

„Pokiaľ ide o vtelenie Ježiša Krista do ľudskej podoby, stojíme nechápajúc pred nepreniknuteľným tajomstvom... Čím viac o tom uvažujeme, tým úžasnejšie sa nám to zdá. Aký obrovský je kontrast medzi Kristovým božstvom a bezmocným dieťaťom v betlehenských jaslách! Ako môžeme preklenúť vzdialenosť medzi mocným Bohom a bezmocným dieťaťom? A predsa, Stvoriteľ sveta, ten, v ktorom bola plnosť Božstva telesne, prišiel ako bezmocné dieťa v jaslách. Oveľa vyšší než ktokoľvek z anjelov, rovný s Otcom v dôstojnosti a sláve, a predsa oblečený do rúcha človečenstva! Božská a ľudská prirodzenosť sa tajomne spojili a Boh a človek sa stali jedno. Toto zjednotenie predstavuje nádej pre naše padlé ľudské pokolenie.“ (E. G. Whiteová v ST, 30. 7. 1896)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Máš nejaké pochybnosti o Kristovej ľudskej prirodzenosti? Prečo sú pre teba dôležité? Prečo si musíme dávať pozor, aby sme neboli príliš tvrdí a dogmatickí, pokiaľ ide o niektoré citlivé otázky Kristovej ľudskej prirodzenosti?
2. E. G. Whiteová hovorí, že Ježišova ľudská prirodzenosť je pre nás všetkým. (1SM 244) Čo tým chcela povedať? Aké praktické dôsledky to má pre tvoj život s Bohom?
3. Aký význam má učenie o Ježišovom človečenstve pre osobné svedectvo každého z nás? Má realita Kristovej ľudskej prirodzenosti praktický význam pre náš každodenný život?